

Araştırma-İnceleme

**BOP (BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ) KAPSAMINDA
ORTA DOĞU ÜZERİNDE UYGULANAN PLANLARIN
GENEL BİR ANALİZİ**

Süleyman ÖZMEN¹

Öz: Dünya çapındaki sosyal değişim, soğuk savaşın sona ermesi, ekonomik modernleşme ve küreselleşme süreçleri, insanları milli kimlik ve milli devletten uzaklaştırmaya başlamıştır. Bu da kendilerini boşlukta ve önemsiz hisseden kitlelerin dine karşı ilgi duymasına neden olmaktadır. Dünya genelinde Hristiyanlık, İslam, Musevilik, Budizm ve Hinduizme ilginin giderek yoğunlaştığı gözlenmektedir. Günümüzde “Batı”nın kudretinin zirvesinde olması, Batılı olmayan medeniyetlerin “Ecdat Fenomenine” dönüşüne neden olmaktadır. Bu da Japonya’da Asyalaşma, Hindistan’da Hindulaşma ve Ortadoğu’da yeniden İslam’a dönme duygularını canlandırmaktadır. Küreselleşme sendromu, ulus devletlerinin zayıflatılması, sınırların ortadan kalkacağı ve evrenselleşmenin esas olacağı hususlarının kamuoyunda işlenmesi, buna bağlı olarak BOP ve AB (Avrupa Birliği) müzakerelerinin Türk ulusu üzerinde yaptığı psikolojik ve sosyolojik etki tamamen ılımlı İslam ve misyoner faaliyetlerinin yürütülmesi için uygun ortamı oluşturmaktadır. Paul Wolfowitz, Francis Fukuyama, Samuel P. Huntington, Richard Perle, Graham Fuller, Marc Grosman, Paul Henze ve diğer Batılı stratejistler tarafından ana hatları çizilen BOP ile bu projenin temel desteğini teşkil eden ılımlı İslam Modelinde Türkiye’nin Orta Asya ve Ortadoğu’nun yeniden yapılandırılmasında anahtar rol üstleneceği öngörülmektedir. Tüm bu stratejistlerin tezlerine göre laik yapıda bir İslam ülkesinin olması mümkün değildir ve bu yüzden özellikle Türkiye’nin yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Bu çalışmada 1700’lerde dünya hakimiyetini ele geçirmiş olan Batılı emperyalist güçlerin bu gücü kaybetmemek için uygulamış oldukları planları ve bu planlar karşısında Türkiye’nin neler yapması gerektiği konuları analiz edilecektir.

Anahtar Sözcükler: BOP, Batı Dünyası, Emperyalizm, İslam, Medeniyet Merkezi.

¹ Yrd. Doç. Dr., İstanbul Rumeli Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü. suleyman.ozmen@rumeli.edu.tr

GENERAL ANALYSIS OF THE PLANS APPLIED ON THE MIDDLE EAST WITHIN THE SCOPE OF BOP (GREAT MIDDLE EAST PROJECT)

Abstract: Worldwide social change, the end of the cold war, the process of economic modernization and globalization have begun to distract people from national identity and the national state. This causes the masses to become interested in the religion without feeling themselves in the void and without insignificance. It is observed that Christianity, Islam, Judaism, Buddhism and Hinduism are increasingly concentrated all over the world. The fact that today is at the peak of the power of the “West” causes non-Western civilizations to turn into “Ecdat (ancestry) Phenomena”. This revitalizes the feelings of Asiaticization in Japan, Hinduization in India and returning to Islam in the Middle East. The psychological and sociological impact of the BOP and EU (European Union) negotiations on the Turkish nation constitutes a suitable environment for the conduct of moderate Islamic and missionary activities, as globalization syndrome, the weakening of nation states, the emergence of borders and the universalization of the world will be essential. BOP, which is outlined by Paul Wolfowitz, Francis Fukuyama, Samuel P. Huntington, Richard Perle, Graham Fuller, Marc Grosman, Paul Henze and other Western strategists, and Turkey’s Central Asia and the Middle East is expected to assume a key role in restructuring. According to the thesis of all these strategists, it is not possible to have an Islamic country in a secular structure and therefore, especially Turkey needs to be restructured. In this study will be analyzed the plans that Western imperialist powers have taken to overcome world power in the 1700s and what Turkey should do in response to these plans.

Keywords: BOP, Western World, Imperialism, Islam, Civilization Center.

Giriş

Son günlerde basın yayın organlarında “misyonerlik”, “İımlı İslam”, “dinlerarası diyalog” ve “azınlık hakları” gibi konularda yapılan yayımlarda bir artış olduğu ve bu kapsamda Türkiye’ye biçilen “İımlı İslam Modeli” ile misyonerlik faaliyetleri arasında da bir ilişki olduğu gözlenmektedir. Dünya çapındaki sosyal değişim, soğuk savaşın sona ermesi, ekonomik modernleşme ve küreselleşme süreçleri, insanları milli kimlik ve milli devletten uzaklaştırmaya başlamıştır. Bu da kendilerini boşlukta ve önemsiz hisseden kitlelerin dine karşı ilgi duymasına neden olmaktadır. Dünya genelinde Hristiyanlık, İslam, Musevilik, Budizm ve Hinduizme ilginin giderek yoğunlaştığı gözlenmektedir (Hand, 2004, s. 107). Günümüzde “Batı”nın kudretinin zirvesinde olması, Batılı olmayan medeniyetlerin “Ecdat Fenomenine” dönüşüne neden olmaktadır. Bu da Japonya’da Asyalılaşıma, Hindistan’da Hindulaşıma ve Ortadoğu’da yeniden İslama dönme duygularını canlandırmaktadır (Huntington, 2000, s. 27). Küreselleşme sendromu, ulus devletlerinin zayıflatılması, sınırların ortadan kalkacağı ve evrenselleşmenin esas olacağı hususlarının kamuoyunda işlenmesi, buna bağlı olarak BOP ve AB

(Avrupa Birliği) müzakerelerinin Türk ulusu üzerinde yaptığı psikolojik ve sosyolojik etki tamamen ılımlı İslam ve misyoner faaliyetlerinin yürütülmesi için uygun ortamı oluşturmaktadır. Paul Wolfowitz, Francis Fukuyama, Samuel P. Huntington, Richard Perle, Graham Fuller, Marc Grosman, Paul Henze ve diğer Batılı stratejistler tarafından ana hatları çizilen BOP ile bu projenin temel desteğini teşkil eden ılımlı İslam Modelinde Türkiye'nin Orta Asya ve Ortadoğu'nun yeniden yapılandırılmasında anahtar rol üstleneceği öngörülmektedir (Benard, 2003, s. 27).

1952 Şikago doğumlu olan Fukuyama, son yılların en etkili emperyalizm teorisyenlerindedir. 1992'de yayımlanan "Tarihin Sonu ve Son Adam" başlıklı kitabıyla dikkatleri üzerine toplamıştır. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Planlama Dairesi'nde çalıştığı 1981-1982 yıllarında Ortadoğu üzerine uzmanlaşan ilk bürokrat olmuştur. BOP önünde evrensel hedeflere ulaşmada Laik İslamın tek engel olduğunu söyleyen Fukuyama, bunun İslamın liberalleştirilmesiyle önlenebileceğini öne sürmektedir. Johns Hopkins Üniversitesi Siyaset Bilimi bölümünde öğretim üyesidir.

Bu projenin mimarlarından olan SAIS (Paul H. Nitze School of Advanced International Studies / Paul H. Nitze İleri Uluslararası Araştırmalar Okulu) ve John Hopkins Üniversitesi, 19 Nisan 2004 tarihinde 7 ncisi Washington'da düzenlenen "Abant Platformu"nda önemli rol üstlenmişlerdir. (<http://www.hurriyet.com.tr/abant-toplantilari-washingtona-tasiniyor-217300>)

Bu platforma ilk anından itibaren toplantıya "ılımlı İslam", "Türkiye modeli", "Büyük Ortadoğu", "Fethullah Gülen", "AKP deneyimi" damgasını vurdu. Toplantının açılış konuşmasını yapan SAIS'in akademik dekanı, Prof. Francis Fukuyama demokratik ve laik geleneğiyle Türkiye'nin Ortadoğu ve İslam dünyasında istisnai bir yeri olduğunun altını çizdi. "Tarihin Sonu" teziyle ünlenen Prof. Fukuyama, Avrupa'nın Hristiyan demokratlarına benzettiği AKP'nin diğer ülkeler tarafından ciddiyle takip edilmesi gerektiğini de belirtti. Devlet Bakanı Prof. Mehmet Aydın ise açılış konferansında, Türkiye'nin Osmanlı'dan itibaren demokratikleşme serüvenini ve din adamlarıyla dindar aydınların bunun içindeki yerini anlattı. İslamın demokrasiyle bağdaşıp bağdaşmadığı sorusunun Türkiye için çoktan aşılması olduğunu belirten Prof. Aydın, "İslami demokrasi" arayışlarının da artık pek etkili olmadığını, bunun yerine evrensel anlamdaki demokrasinin İslam diniyle meşrulaştırılmasının öne çıktığını söyledi.

(<http://rusencakir.com/Washingtondaki-Abant/293>),

(<http://turks.us/article.php/20040419115509278>)

Burada dikkatleri çeken sorun, model ülke olarak tespit edilen Türkiye'nin rolüne uygun hale dönüştürülmesi meselesidir. Türkiye'ye ve diğer kaynak ülkelere toplumsal geçiş sürecinin tesis edilebilmesi için "Evanjelist Güneyli Baptistler" ve "Presbiteryen"lerce finanse edilen misyonerler ordusunun gerçekleştirdiği Hristiyanlaştırma faaliyetleri, Neocon (Yeni muhafazakar) ABD (Amerika Birleşik Devletleri) yönetimince tetiklenmek suretiyle

ivmelendirilmiştir. Esas itibarıyla din ve kilisenin etkisi ABD’de büyük önem taşımaktadır. Peter F. Drucker’e göre; “ABD’de Avrupa’nın aksine esas kiliseyi devletten kurtarmaktı. Dolayısıyla kilise karşıtlığının bu ülkede hiçbir zaman yeri olmamıştır. Bu hürriyet dolayısıyla ABD’de dini çoğulculuk ve hükümet dışı kiliseler geleneği oluşmuştur. Bu da ABD’de Protestan mezhebinin yaygın olmasına rağmen kiliselerin önemini göstermektedir (Drucker, 2000, s. 143). Bu bağlamda ABD’nin BOP kapsamında istifade etmek maksadıyla belirlediği, toplumların Batıya müzahir hale dönüştürülmesi esasına dayanan vizyonunun nüvesini, “İlimli İslam” ve “Misyonerlik” teşkil etmekte olduğu söylenebilir.

Burada kanaatimce esas amaç; Medeniyetler Çatışması tezine uygun olarak gelecekte birbirleriyle savaştırılması planlanan medeniyetlerin, yüzleşmesi gerektiği çatışmanın sonucunun Batının lehinde olmasını sağlayacak şekilde Doğu Medeniyetlerinin yapılandırılmasıdır.

1. Medeniyetler Çatışması Adı Altında İslam Ülkelerinin Yeniden Şekillendirilmesi

Huntington’a göre bu çatışma, dünyanın zirvesindeki Hristiyan Batı ile Batılı olmayan medeniyetler, yani “ötekiler” arasında olacaktır. Batı ile çatışması kaçınılmaz olan öteki medeniyetler üç tercihten birini yapmak zorundadır. Bunlar;

a. Batıya tamamen kapılarını kapatmak ve ona karışmayarak kendi halklarını kültürel izolasyondan kurtarmak. Ancak bu Huntington’a göre imkânsız derecede başarılması zor bir tercihtir.

b. Batıya katılarak Hristiyanlık da dahil olmak üzere onun değer yargıları ve kültürel müesseselerini tam olarak almak, bir başka deyişle “Batı kervanına” (band-wagoning) katılmak.

c. Batıya karşı çıkan öteki medeniyetlerin ekonomik ve askeri güç birliği yaparak Batı medeniyetiyle savaşıması (Huntington, 2000, s. 41)

Gelecekte dünya siyasetinin merkezi mihveri, muhtemelen, Kishore Mahbubani’nin tabiriyle, “Batı ile geriye kalanlar” (the West and the Rest) arasındaki bir mücadele ve Batılı olmayan medeniyetlerin Batılı güç ve değerlere verdiği karşılıklar şeklinde olacaktır (Kishore, 1992, s. 7).

Huntington’a göre BOP sürecinde Batı için tek tehlike “İslam ve Konfüçyus” medeniyetlerinin birlikte hareket ederek Batı medeniyetiyle savaşımasıdır. Bunun için de bu iki medeniyetin başının ezilmesi, işbirliklerinin önlenmesi, mümkünse birbirleriyle çatıştırılması ve Batıya tam bağımlı hale getirilmesi Batı medeniyetinin öncelikli politik tavrı olmalıdır. Huntington Türkiye için, Batı uygarlığının içinde ikinci sınıf bir ülke olmasındansa, İslam uygarlığı içinde bir merkez lider olmasının daha uygun olacağını savunmaktadır.

Bu yönüyle ABD yönetiminin maksadına ulaşmada iki yönlü motivasyon sağladığı mülâhaza edilmektedir. Bir yandan uygun kıvama gelmiş kitlelerin Hristiyanlaştırılarak Batı yönetimine müzahir hale getirilmesi, diğer yandan asıl taban kitlenin taassup yapı içerisinde olan kesiminin bu duruma tepki göstererek

“İlmlî İslam” kıskacına düşürülmesi hedeflenmiştir. ABD’nin bu hedefe kolaylıkla ulaşmasının önündeki engel, laik, demokratik Türkiye Cumhuriyetinin mevcut haliyle ayakta kalmasıdır. Batı tarafından Türkiye bir yandan laik, demokratik tek Müslüman ülke olarak gösterilirken diğer yandan laik, demokratik rejimin bekçisi durumunda olan Kemalizm ve TSK’nın etkinliğinin azaltılmaya çalışılmasının paradoksal mantığı burada gizlidir.

Durum ana hatlarıyla belirlendikten sonra karşımıza bu hedefe ulaşmayı şiar edinmiş unsurların birbirleriyle olan örtülü ilişkileri çıkmaktadır. Bu kapsamda konuyla ilgili elde edilen bilgiler, “İlmlî İslam” ve “Misyonerlik” başlıklarında olmak üzere aşağıda yer almaktadır.

“İlmlî İslam”, ABD tarafından tek kutuplu yenedünya düzeni içinde İslam ülkelerine biçilen kaftandır. Bunun gerçekleştirilmesi için öncelikle bölge ülkeleri içerisinde en uygun konumda bulunan Türkiye’nin yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Hiç şüphesiz “İlmlî İslam” modeli, Kemalist, laik, demokratik ve hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’nin şimdiki haliyle örtüşmemektedir. Buna göre:

CIA (Central Intelligence Agency) eski Ortadoğu Direktörü ve ABD Ulusal istihbarat Konseyi Başkan Yardımcısı Graham Fuller şöyle söylemektedir: “Kemalizm bitti. Dünyadaki bütün liderler gibi o da sonsuza dek yaşayacak bir ürün veremedi. Oysa İncil ve Kur’ân hâlâ veriyor. Bu nedenle, kendisine entelektüel güven duyan Türkiye, İslamın günlük yaşamdaki yerini almasını yeniden düşünmelidir” (Küçüköğlü, 2003, s. 33). Burada dikkati çeken husus, ABD’nin bu görünmez onayıyla birlikte Türkiye’de Kemalizm ve laikliğin karşısında bulunan tarikatlar ile yerli ve yabancı tüm unsurların faaliyetlerinde gözle görülür şekilde bir artış olmasıdır.

Konrad Adenauer Vakfı’nın Türkiye danışmanı, Alman Dışişleri Bakanlığı’nın finanse ettiği Alman Doğu Enstitüsü’nün Müdürü Udo Steinbach, 15 Eylül 1998 günü Lingen Akademisinde verdiği konferansta şunları söylemiştir: “Sorun, Atatürk’ün bir paşa fermanıyla yarattığı yapay ürün Türk Devleti ve Türk Ulusudur. Sorun, Kemalizm ve Kemalizmin ulusçuluk ve laiklik ilkeleridir. Sorun, uyduruk, zorlama ve yapay Türk Ulusudur. Böyle bir ulus yoktur. Olmadığını Türkiye’de yaşayan Türk - Kürt, Müslüman - laik, Alevi - devlet çatışmalarında görmekteyiz. Bu uyduruk ulusu Atatürk nasıl kurdu? Önce Ermenileri yok ettiler, sonra da Rumları. Kürtleri bu güne dek neden yok etmediler bilinmez” (Bkz. Tamer Bacınoğlu, “Türkiye’de Alman Vakıflarının Marifetleri”, Cumhuriyet Gazetesi, 06 Temmuz 1999).

Zaman içinde birbiri ardına yapılan çeşitli örtülü faaliyetler neticesinde Türk halkı kendi devletinden soğutularak bilinçli olarak İslama yönetilmiş, bundan istifade ile “Kozmopolit İslamın” iktidara gelmesi sağlanmıştır. Bu model genellikle bütün İslam coğrafyasında denenmekte ve bu yolla işbirlikçi iktidarların yönetime gelmesi sağlanmaktadır. Diyalog ve işbirliğine açık bünyesinde kozmopolit yapılanmaya müsaade eden, özellikle ulus devlet ve milliyetçi ruh taşımayan ümmetçi yapı, Batıya göre; “İdeal İlmlî İslam”

modelidir. Milliyetçi ruh taşıyan İslamın adı ise, Fukuyama'ya göre; "terörizmdir" (Fukuyama, 2011, s. 426).

Batı özellikle Amerika, Türkiye'deki dini grup ve cemaatleri bu ekseninde değerlendirebilmek için çeşitli cemaat, tarikat, mezhep ve sufi toplulukları üzerinde çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bu grupların en büyüklerinden olan Fethullah Gülen hareketinin Amerikan menfaatleriyle bağdaştırılması, karşılıklı işbirliği ekseninin kurulması ve Gülen'in ABD'de bulunmasının sebepleri buna dayanmaktadır.

Son zamanlarda (2004 yılı için) basında yer alan TSK'nın prestijini azaltıcı ve TSK personelini rencide edici yönde yayımlarda artış olması ve yerel basında yer alan çeşitli yazı dizilerinde Said-i Nursi milli kahraman şeklinde gösterilirken, eş zamanlı olarak Atatürk'ün özel hayatıyla ilgili yersiz tefrikaların yapılması ve buna ilave olarak Fethullah Gülen'in Türk kamuoyuna tasdik ettirilmeye çalışılması yeni bir sürecin başladığının işaretlerini vermektedir.

Şimdi bu yeni sürecin nasıl tetiklendiği konusuna bakalım. Uygarlığın MÖ 5000'de Mezopotamya'da başladığı söylenir. Uygarlığın globalleşmeye başladığı MÖ 500-MS 500 arasındaki dönemde Medeniyet Merkezi Mezopotamya'dan Batıya kaymış ve Grek/Helen üstünlüğü kendisini göstermeye başlamıştır (Sander, 2003, s. 39).

MS 600'lerde İslam dünyasına geçen dünya hâkimiyeti 1100'lerde tamamen Türklerin eline geçmiş ve 1700'lere kadar Türklerde kalmıştır. Dolayısıyla yaklaşık 1100 sene Medeniyet Merkezi Doğu'nun elinde kalmış ve Hristiyan Batı dünyası ancak 1700'lerde Medeniyet Merkezine yeniden hâkim olmuştur. İşte görülmesi gereken asıl resim budur. Asıl resimde; Batı'nın ele geçirdiği dünya hâkimiyetini kaybetmemek için geliştirmiş olduğu projelerin Doğu tarafından farkında olunmadan gerçekleştirilmesi yer almaktadır. Doğunun sürekli birbiriyle çatışma içinde olması, bütün sorun ve krizlerin merkezlerinin bu coğrafyada yer alması bundandır.

Tam da bu sebeplerden dolayı Batı, Doğu'nun modernleşmesini, laik kalmasını, birbiriyle entegrasyon ve güçlü paktlar kurmasına müsaade etmez. Balkan Antantı, Sadabad Paktı ve diğerleri bu yüzden uzun ömürlü olamamışlar. Afganistan, İran ve öteki Doğu ülke ve milletleri işte bu yüzden modernleşmek istediklerinde modernleşme çaba ve gayretleri her defasında Batı manipülasyonlarıyla engellenmiştir. Merhum Atilla İlhan'ın "Hangi Atatürk" adlı eserinin önsözünde de yer aldığı gibi; "Dünyada hangi medeniyet vardır ki başkalarının nasihatleriyle yükselebilirsin". Özellikle bu nasihatleri beklediğimiz ülke, millet ve kavimlerin tamamıyla bizim gerilememizle yükselebildiklerini biliyorsak. Bir şeyin gerilemesiyle yükselenler asla o şeyin yeniden yükselmesine müsaade etmezler (İlhan, 2000, s. IV).

Bernard Lewis, "İnanç ve İktidar" isimli eserinde laiklik kavramının İslam toplumları için herhangi bir anlam taşımadığını ve İslam diniyle yönetilen

ülkelerin laik devlet yapısını sürdüremeyeceğini iddia etmektedir (Lewis, 2010, s. X, 44-45).

Batılı akademisyen ve stratejistlerin, İslamın laiklikle bir arada olamayacağı konusunda fikir birliği içerisinde oldukları ve 2000 (milyen) yılı sonrasında yapılan bütün akademik çalışmalarda bu konunun özellikle işlendiği, bu çalışmaların BOP, Arap Baharı ve devrim özelliği taşımayan Renkli Devrimler'in fikrinsel dayanağına hizmet ettiği görülmektedir.

2. İslam Ülkelerinin Yeniden Şekillendirilmesinde Kullanılan Metotlar ve Fethullah Gülen Projesi

Batı, İslam ülkelerinin şekillendirilmesine özellikle 2000 yılından sonra hız vermiştir. New York Times'ın yeni Ortadoğu öngörüsüne göre, BOP kapsamında yer alan 5 ülkeden 14 ülke çıkacağı ifade edilmektedir (<http://www.milliyet.com.tr/5-ulkeden-14-ulke-cikacak-dunya/detay/1903091/default.htm>).

Göze çarpan diğer bir konu Fethullah Gülen'e emperyalist güçler tarafından verilen özel misyondur. Bunun altında ABD'nin işlerlik kazandırmaya çalıştığı yenedünya düzeninde engel vasfı taşıyan laik ve demokratik esaslara dayalı Türkiye Cumhuriyetinin başışıklık sisteminin yıpratılması ve mevcut savunma reflekslerinin ortadan kaldırılması yatmaktadır. Nur cemaatinin lideri durumunda olan Gülen, bir yandan Türk halkının dini duygularını istismar ederken diğer yandan Orta Asya, Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkaslar'da yer alan okullarıyla başta ABD olmak üzere Batı projelerine hizmet etmektedir.

Konu hakkında elde edilen bilgiler kısaca aşağıda sunulmuştur.

Fethullah Gülen, Papa 2 nci Jean Paul'un daveti üzerine 09 Şubat 1998 tarihinde dinlerarası diyalog maksatlı Vatikan'da Papa ile görüşmüştür. Gülen burada Hristiyan dünyası ile her türlü işbirliğine hazır, ılımlı İslamın lideri olarak gösterilmiştir.

Gülen'in 50'den fazla ülkede 500'den fazla bulunan okullarının arkasında destek olarak ABD, CIA, SAIS ("The Paul H.Nitze" School of Advanced International Studies), ADL (Anti Defamation League), George Soros, Morton Abramowitz gibi şahıs ve kuruluşların bulunduğu, ayrıca merkezi ABD'de bulunan Evanjelist Güneyli Baptistler, Presbiteryenler, Papa 2 nci Jean Paul, Georges Marovitch, Moon tarikatı lideri Sun Myung Moon, Fener Rum Patriği Barthalemeos gibi dinî şahıs ve grupların bulunduğu görülmüştür.

Yukarıda irtibatla bulunduğu kurum, kuruluş ve kişilerden önemli ölçüde destek gördüğü değerlendirilen Fethullah Gülen, ayrıca Türk halkının dini duygularını istismar yoluyla da önemli ölçüde maddi destek sağlamaktadır.

Gülen'e liderliği yaptırılan dinlerarası diyalogun ve bu kapsamda açılan okullarının aslında BOP'un hizmetinde olduğu düşünülmektedir. Buna göre, bir yandan Ortadoğu ülkeleri için Batı tarafından kontrolü kolay "ılımlı İslam" modeli oluşturulurken, diğer yandan Kafkasya ve Orta Asya ülkelerinde "Hristiyan Türk" kuşağı tesis etmeye yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Fethullah Gülen'in ABD tarafından bu denli kollanmasının sebebi, BOP için üretilmiş "prototip" olmasından kaynaklanmaktadır. Gülen'in dinlerarası diyalogla toplum içinde "Görünmez Kilise" oluşturmaya çalıştığı değerlendirilmektedir.

Konuyla ilgili olarak, araştırmacı yazar Aytunç Altındal'ın bir televizyon programında dikkat çektiği "Göze Gözükmeyen Kilise" kavramı, günümüzün misyoner stratejisi hakkında fikir vermektedir. Altındal, "Hristiyan aleminde iki önemli kilise kavramı vardır. Bir tanesi bildiğimiz kiliseler, ikincisi "Invisible Church" dediğimiz göze gözükmeyen kilisedir. Yani somut ve mevcut bir dünya olarak göremediğimiz bir türden kilise var. Protestanlar tarafından kurulmuş olan bu kilise der ki; Şahısların Müslümanlıktan Hristiyanlığa geçmesi gerekmez. Olduklar

ı yerde oldukları gibi kalsınlar. Ama bizim istediğimiz gibi düşünsünler. Yani Müslüman gibi düşünmesin, Hristiyan gibi düşünsün ancak Müslüman gibi yaşadığına inansın." şeklinde ifade kullanmıştır (Altındal, 2006, s. 47).

Bugün ülkemizde de BOP kapsamında Fethullah Gülen'in "İlimli İslam" kimliğiyle üstlendiği görev, İslamın bir nevi İsevileştirilmesidir. Yaşanılacak dönüştürme süreci içinde dünyaya Hristiyan gözüyle bakan, o kültürü benimsemiş yaşam tarzı süren ve kendini Müslüman olarak kabul eden bir toplum yaratmaktır. Son zamanlarda bu konu dinlerarası diyalog kapsamında medyada işlenerek "Protestan İslam" adı altında bir din oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Bunun İslamiyetle tam olarak örtüşmediği görülmektedir. Özendirilen Hristiyan yaşam tarzıyla dönüştürülmeye çalışılan Doğu toplumunun gelecekte Batıya hareket serbestisi, kaynak, güvenilir pazar ve finans sağlayacağı düşünülmektedir. Powell'ın Türkiye'yi İslam Cumhuriyeti olarak görmesi ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında Türkiye'ye biçtiği bir rolün bir neticesi olarak ortaya çıkmıştır. ABD tarafından (2004 tarihinde) Malezya (Malezya Başbakanı Abdullah Bedevi), Endonezya (Medya İmamı Abdullah Gimnastiar), Ürdün ve Pakistan "İlimli İslam" için birer umut olarak gösterilmektedir (<http://www.newsweek.com/islams-happy-faces-123523>).

3. Abant Platformlarının Etkisi

Abant Platformları, bu konunun işlemsellik kazanmasında ayrı bir önem taşımaktadır. Bu platformlarda gerek Türkiye'den gerekse ABD'den bir çok önemli ismin öne çıktığı görülmektedir. Abant Platformlarında genel olarak, dinlerarası diyalog, İlimli İslamın yeni dünyadaki rolü, Türkiye'nin İslam ülkelerine model olup olamayacağı gibi konular işlenmektedir (<https://www.sais-jhu.edu/news-and-events/news/islam-secularism-and-democracy-turkish-experience-opening-remarks-turkish>).

Abant Platformu, 1998 yılında kurulan Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın desteklediği bir çalışma grubuydu. 34ncü ve son Abant toplantısı 31 Ocak-2 Şubat 2016 tarihleri arasında yapılmıştı. (www.abantplatform.org).

Johns Hopkins Üniversitesi ve (SAIS)'in katkılarıyla düzenlenen 7 nci Abant Platformu Katılımcıları ve Programı örnek olması açısından orijinal haliyle aşağıda verilmiştir (<https://www.sais-jhu.edu/news-and-events/news/islam-secularism-and-democracy-turkish-experience-opening-remarks-turkish>).

***

7 nci Abant Platformu Katılımcıları ve Programı

April 19, 2004

Johns Hopkins University

Paul H. Nitze School of Advanced International Studies (SAIS)

1740 Massachusetts Avenue, NW

Washington, DC 20036

Kenney Auditorium

Welcoming remarks:

09.00 - 09.30

Francis Fukuyama, SAIS

Mete Tuncay, Abant Platform

Keynote speech:

09.30 - 10.15 His Excellency Mehmet Aydın

State Minister of Turkey

10.15 - 10.30 Q & A

10.30 - 10.45 Coffee Break

Panel discussions:

10.45 - 12.15 Panel 1: Turkish Islam

Moderator: John Voll Georgetown University

Presenters: Carter Findley Ohio State University

Kemal Karpat University of Wisconsin

Hakan Yavuz University of Utah

12.15 - 01.30 Lunch (By invitation only)

Herter Room

01.30 - 03.00 Panel 2: Turkish Secularism

Moderator: A. Richard Norton Boston University

Presenters: Cengiz Candar Tercuman Newspaper

Elizabeth S. Hurd Northwestern University

Mete Tuncay Bilgi University

03.00 - 03.15 Coffee Break

03.15 - 04.45 Panel 3: Turkish Democracy

Moderator: Dale Eickelman Dartmouth College

Presenters: Henri Barkey Lehigh University

John Esposito Georgetown University Jenny White Boston University

05.00 - 06.00 Welcoming reception (By invitation only)

Herter Room

April 20, 2004

Kenney Auditorium

Roundtable on the Turkish experience with Islam, Secularism and Democracy,
and its Relevance for the Middle East, Caucasus and Central Asia

09.00 - 09.30 Opening remarks

His Excellency Ali Babacan State Minister of Turkey

Hon. Kemal Dervis Vice Chairman, Republican People's Party

09.30 - 11.30 Roundtable Session 1

11.30 - 12.00 Questions and comments from the audience

12.00 - 01.30 Lunch (By invitation only) (Herter Room)

01.30 - 03.30 Roundtable Session 2

03.30 - 04.00 Questions and comments from the audience

04.00 - 04.30 Closing remarks and reflections

Roundtable Discussants:

Ahmet Hadi Adanali Ankara University

Sahin Alpay Bahcesehir University

Adnan Aslan Center for Islamic Studies (ISAM)

Zeyno Baran Nixon Center

Henri Barkey Lehigh University

David Calleo Johns Hopkins University/SAIS

Rusen Cakir Turkish Economic and Social Studies Foundation (TESEV)

Cengiz Candar Tercuman Newspaper

Seda Ciftci Center for Strategic and International Studies

Steven A. Cook Council on Foreign Relations

Svante Cornell Johns Hopkins University/SAIS

John Esposito Georgetown University

Charles Fairbanks Johns Hopkins University/SAIS

Carter Findley Ohio State University

Huseyin Gulerce Zaman Newspaper

Kenan Gursoy Galatasaray University

Sukru Hanioglu Princeton University

Husain Haqqani Carnegie Endowment for International Peace
Eric Hooglund Journal of Palestine Studies
John Hulsman Heritage Foundation
Elizabeth S. Hurd Northwestern University
Barry Jacobs American Jewish Committee
Kemal Karpat University of Wisconsin
Fehmi Koru Yeni Safak Newspaper
Hon. Burhan Kuzu Member of Turkish Parliament
Anatol Lieven Carnegie Endowment for International Peace
Ambassador David Mack Middle East Institute
Mithat Melen Istanbul University
Zach Messitte St. Mary's College of Maryland James Miller Johns Hopkins University/SAIS
Elisabeth Ozdalga Swedish Research Institute, Turkey
Zeki Saritoprak John Carroll University
Sabri Sayari Intitute of Turkish Studies, Georgetown University
Edibe Sozen Istanbul University
Omer Taspinar Brookings Institution
Mete Tuncay Bilgi University
Berna Turam Hampshire College
Cuneyt Ulsever Hurriyet Newspaper
Jenny White Boston University
Hakan Yavuz University of Utah

*Simultaneous translation will be provided on both days of the event

***

Abant platformları, Batı tarafından şekillendirilen ve yukarıda izah etmeye çalıştığımız projede ihtiyaç duyduğu ideolojik desteği akademik, sosyolojik ve psikolojik anlamda tesis etmek amacıyla kullanılmıştır. Abant platformları hakkında da ayrıca detaylı bir akademik çalışma yapılması gerekir.

Burada Abant platformunun Fethullah Gülen hareketine de destek verdiği görülmektedir. Nitekim Abant Platformunun varlığı, 15 Temmuz 2016'da yaşanan darbe girişimi sonrasında Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın FETÖ'yle bağlantılı olduğu gerekçesiyle 23 Temmuz 2016 tarihinde yayınlanan 667 sayılı KHK'yla kapatılmasıyla son bulmuştur.

Bu platform, yukarıdaki 7 nci Abant Platformu katılım listesinde de örnek olarak verdiğimiz üzere yurt içi ve yurt dışından topluma mal olmuş çeşitli ünlü Türk akademisyenler tarafından da desteklenmiştir. Bunlardan bazıları; Şerif Mardin (American University, Washington DC), Kemal Karpat (University of

Wisconsin), Mete Tunçay (Bilgi Üniversitesi), Hakan Yavuz (University of Utah) ve İstanbul Üniversitesinden Toktamış Ateş 'tir.

4. Konuyla İlgili Olduğu Düşünülen Misyonerlik Faaliyetlerinin İncelenmesi

“Misyonerlik” faaliyetlerini masumane bir din tebliği ile sınırlamak ve o kapsamda değerlendirmek hatalı olacaktır. Bu, Türkiye’yi ve Avrasya’daki Türk Cumhuriyetlerini hedef alan ve burada bir “Hristiyan Türk” kuşağı oluşturmak için faaliyet yürüten yurtdışı uzantılı çok kapsamlı siyasi harekettir. Hristiyanlaştırma faaliyetinde Türkiye’ye uyarlanmak istenen model, Güney Kore modelidir. 1950 yılından günümüze kadar olan sürede Amerikalı misyonerler tarafından Güney Kore halkının yaklaşık %40’ı Budist dininden Hristiyanlığa geçirilmiştir. Bugün Türkiye’de ABD, Kanada, İngiltere ve diğer ülkelere ilave olarak 1000 civarında Güney Koreli misyoner bulunduğu ve bunların 150’sinin Ankara’da faaliyet yürüttüğü ifade edilmektedir (Altındal, 2006, s. 57).

Türkiye genelinde çalışmalarını yoğunlaştıran iki önemli misyoner grubu bulunmaktadır. Bunlardan birincisi “Presbiteryen Kilisesi” diğeri ise genel olarak Evanjelist olarak adlandırdığımız akımın ABD’deki Güneyli Baptist Kilisesi tarafından finanse edilen gruplarıdır. Presbiteryenlerin çalışma metotlarının merkezini kitlesel propaganda usülleri oluştururken Evanjelistler genel olarak “Filip Projesi” diye adlandırılan ferdi propaganda yöntemlerini tercih etmektedirler (Küçüköğlü, 2003, s. 67).

Evanjelistlerin çalışma metotlarının merkezini oluşturan “Filip Projesi” kapsamında yürüttükleri faaliyetler, Güneyli Baptistlere ilave olarak “İncil Ligi” (Bible League) isimli bir örgüt tarafından da finanse edilmektedir. Bu kapsamda ABD’de düzenlenen bir kampanya ile “Hristiyanlığın mesajına ulaşmamış” Orta Asyalılar için kişi başı dört dolarlık bağış karşılığı İncil hediye edileceği söylenerek vergiden düşülebilir bağışlar toplanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti’ndeki ilk Presbiteryen Kilisesi 1993 yılında “Türk Dünyası Kiliseleri Ruhani Kurulu” tarafından “İstanbul Presbiteryen Kilisesi” adı ile açılmıştır. Türkiye’deki kilise yönetimleri, basın açıklamaları yolu ile sürekli olarak kilise inşası, arazi tahsisi konularında devletten talepte bulunmakta, AB Uyum Yasaları çerçevesinde 15 Temmuz 2003 tarihinde İmar Yasasında yapılan değişiklikle “cami” ifadesinin “ibadet yeri” olarak değiştirilmiş olmasını İstanbul ve Ankara’da kendilerine arazi tahsisi için gerekçe göstermektedirler (<https://stratejikoperasyon.wordpress.com/2014/06/07/saidi-nursi-ve-fethullah-amerikan-hakimiyetinin-garantorleri/amp/>).

Evanjelistlerin kendi iddialarına göre Orta Asya dünya nüfusuna oranla en az Evanjelist Hristiyanın bulunduğu bölgedir. Ancak verilen rakamlar okuyanları hayrete düşürecek seviyededir. Orta Asya’da (Türkistan) 1.000.000’den fazla Evanjelist Hristiyan bulunduğu ifade edilmektedir. Bunu 2.000.000’un üzerinde Evanjelist nüfusu ile Doğu Avrupa izlemektedir.

ABD'deki Evanjelik yayımlarda yer alan açık iş ilanlarında misyonerler için bol miktarda açık iş alanları bulunmaktadır. Buna göre, Azerbaycan'da müzik öğretmeni, Kırgızistan'da İngilizce öğretmeni, Kazakistan'da çocuk doktoru, ziraat mühendisi, lise öğretmeni, sağırılar için öğretmen, mahalli dilleri öğrenmek isteyen öğrenciler, matbaacılar ve bunun gibi çok çeşitli ilanlar vasıtasıyla bölgeye değişik nitelikte kişilerin gönderilmesi sağlanmaktadır. Bunların pek çoğu Güneyli Baptist kiliseleri tarafından finanse edilmekte ve Evanjelizmin misyonerlik çalışmalarında kullanılmak üzere istihdam edilmektedir (Güngör, 1999, s. 73).

Bu misyonerlere öncelikle muhafazakâr Türk toplumlarında kadının baskı altında kalmış rolünün tahrik edilmesi suretiyle bir taban sağlamaları öğretilmektedir. Bu kapsamda Filip projesinin kadınlara öncelik verdiğini ve artan kadın talebeleri vasıtası ile ailelere, çocuklara ve diğer kadınlara tesir fırsatı yakaladıkları ifade edilmektedir.

Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Güneyli Baptist Evanjelikleri aracılığı ile din değiştirenlerin sayılarındaki artış dikkati çekmektedir. 1990 yılında Kazakistan'da 10 kadar Kazak Evanjelist var iken 2002 yılında bu rakamın 10.000 seviyesine ulaştığı görülmektedir.

ABD'nin kontrolünde "Evanjelist Güneyli Baptistler" ve "Presbiteryen"lerce finanse edilen faaliyetler kapsamında müslüman ülkelerde ılımlı İslam veya Hristiyanlığın tabanını tesis etmek amacıyla "The Real Furkan (Gerçek Furkan)" isimli bir kitap yayımlanmıştır. ABD'nin Teksas eyaletindeki Omega 2001 ve Wine Press yayınevleri tarafından yayınlanan ve içinde Tevrat, İncil, Kur'an'dan ayetler bulunan dini içerikli kitaptır. Kitap Arapça ve İngilizce olarak yazılmış olup içeriğinde İbrahîmî dinler vurgusu yapılmakta ve Kuran, İncil ve Tevrat'tan değiştirilmiş alıntılara yer vermektedir. Kitap 77 Sureden oluşmaktadır. Üslup olarak Kurana benzetilmeye çalışılmıştır. Salman Rüşdi'nin Şeytan Ayetleri isimli kitabından aktarımlar da bu kitapta yer alır (The True Furkan, 2001)

Güneyli Baptistlerce desteklenen Evanjelist Presbiteryen misyonerlerin Türkiye'de yürüttükleri faaliyetler ile AB müzakereler sürecinde yol alan Türkiye'nin kanunlarında mevcut yönetim döneminde yapmış olduğu birtakım düzenlemeler neticesinde misyoner faaliyetlerde bir artış olduğu gözlenmektedir.

Türkiye'de Misyonerlerce seçilen öncelikli hedef kitle, bu kitleye tesir edebilmek için kullanılan yöntemler, bu hedef kitlenin karakteristik özellikleri ile ülkemizdeki mevcut misyonerlik faaliyetleri aşağıda yer almaktadır. Buna göre:

a. Nurculuktan Hristiyanlık dinine geçenler önemli bir taban grubu oluşturmaktadırlar. Bunlar, genellikle Anadolu'dan üniversite eğitimi amacıyla büyük şehirlere gelip, aile kontrolünden uzakta yurtlarda kalırken Nurcuların propagandasına maruz kalanlardan oluşmaktadır. Türk Dünyası İstanbul Presbiteryen Kilisesinin Baş Pastörü (Rahip) Turgay Üçal ve Türk

Dünyası Ankara Presbiteryen Kilisesi Baş Pastörü olan Yavuz Kapusuz önce Nur cemaatindeyken daha sonra misyonerler tarafından Hristiyan Prespiteryen olarak vaftiz edilmişler ve Presbiteryen cemaatince Paş Pastör olarak Türkiye'deki görevlerine atanmışlardır (Küçüköğlü, 2003, s. 84).

b. Daha önce ideoloji olarak komünizme sarılmışken, SSCB (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği)'nin dağılmasından sonra kendisini boşlukta hissederek Hristiyan dinine geçenlerin olduğu görülmektedir.

c. Anadolu'dan büyük şehirlere okumak için gelen gençlik içerisinde özellikle toplum ve aile baskısına maruz kalarak ezilmiş, kendisini herhangi gruba ait hissetmeyen ve karakter özellikleri tam olarak oturmamış gençler seçilmektedir. Misyonerler tarafından özellikle bu gençlere sıcak ilişkilerle yaklaşılmakta, gençlere daha önce görmedikleri kadar ilgi ve özen gösterilerek etki edilmeye çalışılmaktadır.

ç. Özellikle büyük şehirlerde okuyan üniversite gençliği, yurtlarda kalanlar, Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinden ve Balkan ülkelerinden eğitim maksatlı ülkemize gelen gençler misyonerler tarafından hedef kitle olarak tespit edilmektedir (Yıldırım, 2000, s. 23).

d. Ankara'da misyonerlerin üniversite öğrencilerine yönelik yapmış olduğu kapsamlı faaliyetler neticesinde; Gazi Üniversitesinden 138 kişi, Hacettepe Üniversitesinden 65 kişi, Siyasal Bilgiler Fakültesinden 245 kişi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinden 97 kişi ve öğrencilere ilave olarak saflarına kattıkları aile sayısı ise 380'dir (Küçüköğlü, 2003, s. 94).

e. Üniversite gençliğine ayrıca yurt dışı öğrenim imkanları sunulduğu bilinmektedir. Bunların dışında kurulan kilise cemaatleri tarafından hafta içi mahalle grupları düzenlenmekte, kadın- erkek gruplarıyla ayrı ayrı toplantılar tertip edilmekte, çeşitli çay sohbetleri gerçekleştirilmekte ve gençlere yönelik yaz kampları, satranç, futbol maçları, masa tenisi gibi konularda çeşitli turnuvalar düzenlenmektedir. Tüm bu faaliyetler gençleri etkilemeye ve kazanmaya yönelik birer yöntemdir.

f. Misyonerlerin hedef kitle üzerinde yapmış oldukları propagandalarda; Anadolu'nun Hristiyan dininde çok özel bir anlam taşıdığı, bu kapsamda Hristiyan inancında büyük öneme haiz olduğu iddia edilen yedi kilisenin Anadolu'da yer aldığı, Türklerin Araplar tarafından kılıç zoruyla zorla Müslüman yapıldığı, esas olarak Türklerin Hristiyan dinine daha çok yakın olduğu, hatta çizgi roman kahramanı Tarkan'ın bile Hristiyan olduğu, AB'ye en uygun dinin Hristiyanlık olduğu, bu dini seçenlerin daha ileride avantajlı olacağı, gelecekte çıkacağı ve yedi yıl süreceği iddia edilen Armagedon savaşının öncesinde İsa Mesih'in yeryüzüne herkesin göreceği bir şekilde inerek tüm Mesih inananlarını yanına alarak gökyüzüne çıkaracağı, böylece yedi yıl süreceğine inanılan savaş ve sıkıntılardan İsa inananlarının kurtulacağı, savaştan sonra dünyada 1000 yıl sürecek İsa Mesih krallığının kurulacağı, burada tüm Hristiyanların huzur, barış ve sonsuz refah içinde yaşayacağı temaları işlenmektedir (Altındal, 2006, s. 87).

g. “Tutku, İsa’nın Çilesi” filminden ve son zamanlarda basında konu olan misyonerlikle ilgili programların çoğalmasıyla birlikte Hristiyanlığa duyulan ilginin arttığı ifade edilmektedir. Misyonerlerce düzenli olarak yapılan toplantılarda kızlı, erkekli gruplar halinde tertip edilen ücretsiz gitar, İngilizce ve benzeri kurslar verilmekte, masa tenisi gibi küçük çaplı spor aktiviteleri düzenlenmekte ve ücretsiz olarak internet hizmeti verilerek özellikle gençler açısından cazip ortamlar yaratılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca yoksul aile ve çocuklarının birtakım vaatlerle etkilemeye çalışıldığı ifade edilmektedir.

h. Batıkent Protestan Kilisesi hakkında Yenimahalle Kaymakamlığı tarafından “Hristiyan cemaatinin yerleşik olarak bulunmadığı bir yerde kilise açıldığı için” Cumhuriyet Savcılığına 2002 senesinde suç duyurusunda bulunulmuştur. Kilisenin avukatlığını Mustafa Demir üstlenmiştir. Mahkemenin sonunda “Çeşitli dinlerin ibadethaneye sahip olmalarını engelleyici hüküm bulunmadığı” ileri sürülerek iptal edilmiştir

(<https://stratejikoperasyon.wordpress.com/2014/06/07/saidi-nursi-ve-fethullah-amerikan-hakimiyetinin-garantorleri/amp/>).

ı. AB uyum yasaları kapsamında 15 Temmuz 2003 tarihinde imar kanununda yer alan “cami” ibaresi “ibadet yeri” olarak değiştirilmiştir. Böylece mevcut imar planlarında cami olarak düzenlenen yerlerde cami dışında farklı ibadethanelerin açılabilmesine olanak sağlanmıştır. Misyonerler buna istinaden daha ileriki aşamalarda böyle yerleri satın alma suretiyle büyük ve gösterişli kiliseler inşa etme isteklerini taşımaktadırlar (Akyüz, 2016, s. 48).

Misyonerlerin tüm dünyanın Hristiyanlaştırılmasına yönelik başlattıkları çalışmalarında, hedef olarak tespit ettikleri her ülkenin mevcut durum ve özelliklerine binaen bir program belirlemek suretiyle faaliyetlerine yön verdikleri görülmektedir. Misyoner faaliyetleri ile ilgili yukarıda açıklanan tüm bu konular kapsamında Güneyli Baptistlerce desteklenen Presbiteryen Evanjelist misyonerlerce Balkanlardan Sibiryaya kadar uzanan özellikle Orta Asya’da yer alan Türk kuşağı içinde bir ilerleme kaydettikleri görülmektedir. Buna göre bölgede topluca Hristiyan dinine geçen bir takım köylerin bulunduğu belirtilmektedir. Özellikle Presbiteryen Evanjelist misyonerlerin Türk dünyası genelinde uyguladıkları stratejilerinde esas hatlarıyla Türk kimliğini koruyarak bunun üzerine Hristiyanlık inşa etmeye çalıştıkları ifade edilmektedir (Altındal, 2006, s. 93).

Sonuç

Soğuk savaş sonrası dünya üzerinde bozulan güç dengesi ABD’nin lehine olacak şekilde değişmiştir. Bu gelişen durumdan istifade eden ABD ve Batı yönetimleri Doğu’ya doğru hareket etmeye başlamıştır. Bu hareket, küresel teröre karşı mücadele, demokratikleştirme, insan hakları ihlallerinin önlenmesi gibi sebepler öne sürülerek meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır.

Tarihe milât olarak geçen 11 EYLÜL 1999 sonrası şekillenen “Yeni Dünya Düzeni” içerisinde stratejik menfaatlerin odaklandığı Ortadoğu istikrarsızlık merkezi addedilerek burada ABD menfaatlerine karşı tehdit olarak algılanan iki

güç kaynağı, “Radikal İslam” ve “milliyetçilik” akımlarının bölgeye uygun demokrasi ve ekonomik kalkınma hareketlerinin ateşlenmesi suretiyle “İlimli İslam Kuşağı”na dönüştürecek uluslararası mekanizmaların harekete geçirilmesi hedeflenmektedir.

Ancak Neocon (Yeni muhafazakâr) Amerikan yöneticilerin küresel hedefleri, ABD’ye zarar veren risk unsurlarının tamamen yok edilmesiyle sınırlı değildir. Görüldüğü üzere, İpek Yolu Strateji belgesi esas olarak ABD’nin ve Amerikalı girişimcilerin bölgedeki ekonomik ve ticari çıkarlarının sağlanmasını kolaylaştıracak bir eksen üzerine oturtulmuş, bu ana hat çevresinde ise, ABD’nin küreselleşme tanımına uyan diğer unsurlar serpiştirilmiştir. Burada esas, ABD’nin sağlıklı bir ekonomik yapıya sahip olması, kıt kaynaklara sahip ülkeleri ekonomik kaynaklarıyla birlikte kontrol altında bulundurması ve sürekli kârlı bir dış pazarı elinde tutma maksadıdır.

ABD bu maksada ulaşmada projesine yardım edecek iki bacak belirlemiştir. Bu bacaklardan birisini “İlimli İslam”, diğerini ise “Misyonerlik” oluşturmaktadır. Bu kapsamda bir yandan İslam ülkeleri içerisinde dinlerarası diyalog kavramı benimsetilmeye çalışılmış, tarikatlar desteklenmiş ve uygun modellemeler yaratılmaya çalışılmıştır. Diğer yandan “Evanjelist Güneyli Baptistler” ve “Presbiteryen”lerce finanse edilen misyonerler ordusunun gerçekleştirdiği Hristiyanlaştırma faaliyetleri, Neocon ABD yönetimince tetiklenmek suretiyle ivmelendirilmiştir.

Bu yönüyle ABD yönetiminin maksadına ulaşmada iki yönlü motivasyon sağladığı mülâhaza edilmektedir. Bir yandan uygun kıvama gelmiş kitlelerin Hristiyanlaştırılarak batı yönetimine müzahir hale getirilmesi, diğer yandan asıl taban kitlenin taassup yapı içerisinde olan kesiminin bu duruma tepki göstererek “İlimli İslam” kısılcasına düşürülmesi hedeflenmiştir. ABD’nin bu hedefe kolaylıkla ulaşmasının önündeki engel, laik, demokratik Türkiye Cumhuriyetinin mevcut haliyle ayakta kalmasıdır.

ABD BOP’un gerçekleştirilmesini; “İlimli İslam” modeli, “Evanjelist Güneyli Baptistler” ve “Presbiteryen”lerce finanse edilen misyonerler ordusunun etkin şekilde kullanılması suretiyle kolaylaştırmaya çalıştığı düşünülmektedir.

ABD’nin Misyonerlik faaliyetlerine paralel olarak İlimli İslam kapsamında Nurcu Fethullah Gülen cemaatini kullandığı, dinlerarası diyalog adı altında paravan bir faaliyetle İlimli İslam projesinin desteklediği görülmektedir.

Yapmış olduğumuz inceleme neticesinde çeşitli kurum, kuruluş ve kişilerin BOP’un hizmetinde olduğu görülmüştür. Fethullah Gülen, İlimli İslam, Ekümeniklik kazandırılmaya çalışan Fener Rum Patrikhanesi, Evanjelist misyonerler ordusu, çeşitli sermaye kuruluşları, çeşitli stratejistler, bilim insanları ve uzmanların direk olarak konunun içinde olduğu görülmüştür.

Tüm bu bahse konu olan bilgilendirmeler ışığında Batının 1700’lerde ele geçirmiş olduğu Medeniyet Merkezi’ni yeniden Doğuya kaptırmamak uğruna her türlü manipülasyonu yapabileceği öngörülmektedir. Bunun içerisine yukarıda sıraladığımız maddelere ilave olarak İslam dünyasının birbiriyle

mezhep çatışmasına sokulması ile Konfüçyüs ve Budizm benzeri dinlerin İslamla çatıştırılması konuları da yer almaktadır.

Tebliğci dinlerin geleceğinin ne olacağı tartışıldığı günümüzde; Batı dünyasının Doğu dünyasını bölmek ve kendi içinde çatıştırmak üzerine yapmış olduğu projeler karşısında Hristiyan mezheplerinin birbirleriyle işbirliği yapma çabaları kendi içinde ayrı bir paradoks yaratmaktadır. Batı Doğunun laik, modern, demokratik, güçlü ve birbiriyle işbirliği içerisinde olmasına hiçbir zaman fırsat vermemeye çalışacaktır. Laik, modern ve demokratik bir Doğu modeli, Batı'nın zihninde ciddi bir tehdit olgusu yaratmaktadır. Çünkü MÖ 500'lerde Batı, Doğuyu taklit ederek ve Doğu'da 600'lere gelindiğinde Batıyı taklit ederek Medeniyet Merkezi'ni ele geçirmiştir. Yine devamında Batının 1700'lerde hâkimiyeti ele geçirebilme nedeni bu olmuştur. Bu yüzden Atatürk; aklın, bilimin ve fennin öncüsünde yüksek ideallerle insanlarımızı aydınlık bir geleceğe taşıyan ve muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkma yolunda kararlı adımlarla ilerlememizi istemiştir. Bu yüzden Cumhuriyetin, fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesillere ihtiyaç duyduğunu her fırsatta dile getirmiştir. İşte tam da bu yüzden Batının tasfiye etmek ve anılarını ortadan kaldırmak istediği bir liderdir.

Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın diyen Vatan Şairi Mehmet Akif Ersoy, 1911-1933 yılları arasında yayımladığı yedi şiir kitabındaki şiirleri bir araya getirdiği Safahat isimli eserinde;

“Bu cihetten, hani hiç yılmasın, oğlum gözünüz,

Sade Garb'ın yalnız ilmine dönsün yüzünüz.

O çocuklarla beraber, gece gündüz didinin;

Giden üç yüz senelik ilmi sık elden edinin.

Fen diyarında sızan namütenâhî pınarı,” demiştir.

Görüldüğü gibi birçok kişi tarafından muhafazakâr olarak nitelendirilen Mehmet Akif Ersoy'da Atatürk'ten farklı bir şey söylememiştir. Batının Doğudan ele geçirmiş olduğu Medeniyet Merkezi'ni yeniden ele geçirebilmek için Batının bilimi ve tecrübesini örnek almak gerekir. Batılılaşmak veya Medenileşmekteki gaye yeniden Medeniyet Merkezi olabilmekteki gaye ile aynıdır.

Son zamanlarda Ecdat Fenomenindeki artış, İslam dini ve mezhepleri üzerindeki manipülasyonların yoğunlaşması ve hatta bir kısım insanımızın dünyanın düz olduğuna bile inandırılabilmesi özellikle Türk milleti üzerinde tecrübesi denenen toplu illüzyonların bir neticesidir. Bir taraf geriler bir taraf yükselir ben buna “Orantısız tahterevalli kuramı- Medeniyet Merkezinde Kayma Oyunu” adını verdim. Yükselen taraf alçalan tarafın yeniden yükselmemesi için tüm imkânlarını kullanır.

Oysa evrensel ve etik değerlerle bezenmiş tüm insanlığın barış içinde geleceğine ve refahına odaklanmış samimi bir işbirliği ne güzel olurdu.

Kaynakça

- Akyüz, İsmail. (Aralık 2016). Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Din Politikalarında Etkili Olan Temel Dinamikler. *International Journal of Political Studies, Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi*, Cilt:2, Sayı 3.
- Altındal, Aytunç&Kumkale, Tahir Tamer. (2006). Vatikan ve Papa'nın Gizli Türkiye Senaryosu. İstanbul: Pegasus Yayınları.
- Bacinoğlu, Tamer. (06 Temmuz1999). Türkiye'de Alman Vakıflarının Marifetleri. *Cumhuriyet Gazetesi*.
- Benard, Cheryl. (2003). Civil Democratic Islam, Partners, Resources, and Strategies. Supported by the Smith Richardson Foundation. Santa Monica, USA: The RAND Corporation, National Security Research Division.
- Çetinkaya, Hikmet. (05 Ocak 2004). CHP, Fethullah, Medya. *Cumhuriyet Gazetesi*.
- Berzezinski, Zbigniew. (2005). Tercih, Küresel Hâkimiyet mi? Küresel Liderlik mi?. çev. Cem Küçük, İstanbul: İnkılâp Yayınları.
- Drucker, Peter F. (2000). Geleceğin Toplumunda Yönetim. Çev: Mehmet Zaman, İstanbul: Hayat Yayınları.
- Güngör, Erol. (1999). Türkiyede Misyoner Faaliyetler. İstanbul: Ötüken Yayıncılık.
- Hand, Natalie. (12 April 2004). America and the Islamic Revival:Reconstituting. US Foreign Policy in the Muslim World, Senior Capstone, USA: American University, School of International Service.
- Huntington, Samuel P. (2000). Medeniyetler Çatışması. İstanbul: Vadi Yayınları.
- Fukuyama, Francis. (2011). Tarihin Sonu ve Son İnsan. çev. Zülfü Dieleli. İstanbul: Profil Yayınları.
- İlhan, Atilla. (2000). Hangi Atatürk. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Kuru, Ahmet& Stepan, Alfred. (February 21, 2012). Democracy, Islam, and Secularism in Turkey. (Religion, Culture, and Public Life) Paperback. New York: Columbia University Press.
- Küçüköğlü, Bayram. (2003). Türk Dünyasında Misyoner Faaliyetleri. İstanbul: IQ Yayınevi.
- Lewis, Bernard. (2017). İnanç ve İktidar Orta Doğu'da Din ve Siyaset. İstanbul: Akılçelen Kitaplar.
- Mahbubani, Kishore. (Summer 1992). The West and the Rest. USA: The National Interest.

- Sander, Oral. (2003). *Siyasi Tarih İlk Çağlardan 1918'e*. İstanbul: İmge Yayınları.
- The True Furkan. (2001). Teksas: Omega & Wine Press
- Yavuz, M. Hakan& Esposito, John L. (2003). *Turkish Islam and the Secular State: The Gulen Movement*. New York: Syracuse University Press.
- Yavuz, M. Hakan (Utah University). (2009). *Secularism and Muslim Democracy in Turkey*. New York: Cambridge University Press.
- Yıldırım, Uğur. (2000). *Türkiye'de Misyonerlik Dünü Bugünü İçyüzü ve Perde Arkası*. İstanbul: Otopsi Yayınları.

İnternet Kaynakları

- <https://www.sais-jhu.edu/news-and-events/news/islam-secularism-and-democracy-turkish-experience-opening-remarks-turkish>
- <http://www.milliyet.com.tr/5-ulkeden-14-ulke-cikacak-/dunya/detay/1903091/default.htm>
- <http://www.hurriyet.com.tr/ertugrul-ozkok-abant-platformundaki-unluler-39089857>
- <http://www.newsweek.com/islams-happy-faces-123523>
- <http://www.birikimdergisi.com/birikim-yazi/2770/seckinci-bir-gelenegin-temsilcisi-olarak-fethullah-hoca-cemaati>
- <https://stratejikoperasyon.wordpress.com/2014/06/07/saidi-nursi-ve-fethullah-amerikan-hakimiyetinin-garantorleri/amp/>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Presbyterian_Church_in_America
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Evangelizm>
- www.abantplatform.org
- <http://www.hristiyanturk.com/kilise-adresleri/>
- <https://www.hristiyanlik.org/kilise-adresleri/>
- <http://pcusa.org/evangelizm/international>
- <http://www.pcanet.org>
- <http://www.ihtar.4t.com/baglantilar.htm>